

ВИДИ ТЕРОРИЗМУ ТА ЙОГО ВРАЖАЮЧІ ФАКТОРИ

*Шанда А.С.
м. Полтава*

Тероризм (від лат. *Terror* – страх, залякування) – це форма політичного екстремізму, застосування чи загроза застосування найжорсткіших методів насилля, включаючи фізичне знищення людей, залякування урядів та населення для досягнення певних цілей. У Законі України «Про боротьбу з тероризмом» визначено, що тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом:

- 1) захоплення заручників;
- 2) підпалів;
- 3) убивств;
- 4) тортур;
- 5) залякування населення та органів влади;
- 6) вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей, або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Наміри терористів реалізуються шляхом проведення терористичних актів (акцій). Терористичний акт є однією з найнебезпечніших форм прояву тероризму.

Найбільш поширеними у світі терористичними актами є:

- підриг житлових будинків, промислових та інших споруд, транспортних засобів тощо;
- захоплення заручників, транспортних засобів, державних установ, місць громадсько-культурного призначення;
- насильницькі дії проти особистості, жертви ;
- політичні вбивства;
- викрадення дорослих і дітей;
- напади на державні або промислові об'єкти.

Наслідки терористичних актів – це можливі великі жертви населення, руйнації житлових будинків, будівель та споруд, значні матеріальні збитки і психологічний стрес населення.

Історія знає чимало таких злочинів: вбивство давньоримського диктатора Юлія Цезаря, президентів США Авраама Лінкольна та Джона Кеннеді, прем'єр-міністрів Індії Р. Ганді та Ізраїлю І. Робіна тощо.

Апогеєм прояву сучасного міжнародного тероризму стала трагічна подія 11 вересня 2001 р. в США, коли літаками було зруйновано два хмарочоси в Нью-Йорку, внаслідок якого загинуло понад 3 тисячі людей.

Статистика свідчить, що кількість міжнародних терористичних актів у світі зростає з року в рік. Для порівняння у 2001 р. – 346, 2002 р. – 198, а так в 2003 р. загинуло 307 осіб і зафіксовано 190 актів міжнародного тероризму.

Різновиди сучасного тероризму: ядерний тероризм, технологічний тероризм, сільськогосподарський тероризм, інформаційний тероризм, хімічний тероризм, біологічний тероризм.

Отже, можна зробити висновок, що тероризм у XXI столітті:

- став одним із найнебезпечніших викликів міжнародній безпеці;
- перетворився на глобальну проблему;
- став соціально більш небезпечним для суспільства, багатогранним за цілями і видами проявів;
- отримав можливість використовувати у своїх злочинних цілях досягнення

науки і техніки;

- у низці випадків став проводитися за участю державних органів, отримав «статус» міжнародного тероризму.

Приклади великомасштабних терористичних актів із застосуванням отруйних речовин типу «Зарін» 27 червня 1994 р. семеро загинуло і 144 дістали ураження від «Аум-Сенрікс», а вже 20 березня 1995 р. терористами були заражені 16 станцій метро в Японії, як наслідок 12 людей загинуло і майже 4 тисячі зазнали отруєння.

26 січня 1977 р. в Страсбурзі, після детального обговорення питання в органах Європейської ради, була підписана конвенція про тероризм.

При Організації Об'єднаних Націй з 1973 р. діє спеціальний комітет тероризму, який працює, в основному, у трьох напрямках:

- вироблення та узгодження правових норм; підготовка міжнародних договорів і конвенцій;

- виявлення та вивчення причин, що народжують тероризм;

- розробка заходів боротьби з тероризмом.

Ефективно протидіяти тероризму, а профілактичні заходи не завжди приносять бажаний результат. Політичний, економічний та кримінальний тероризм знаходить спільні сфери дії, базуючись на взаємовигідних інтересах.

Сучасний тероризм має наступні різновиди:

1) державний (організовується чи підтримується однією державою проти іншої);

2) міжнародний (проводиться міжнародними терористичними організаціями);

3) внутрішньодержавний (здійснюється замах на основи державності);

4) релігійний (насаджується своє віросповідання);

5) точковий (терористичний акт на окремо взятому об'єкті).

Необхідно враховувати і такі різновиди, як тероризм у формі заколоту (захоплення території), масові безпорядки, диверсії, утримання заручників.

Список використаної літератури

1. Тероризм // Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т.: Кримінальне право – 2017. – 1064 с. – ISBN 978-966-937-261-1 / В.Я. Тацій (відп. ред.) та ін. – Т. 17. – С. 957.

2. Юридична енциклопедія: [в 6-ти т.] / ред. кол. Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.] – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 2004. – Т.6: Т–Я. – 768 с.

3. В. Заблоцький. Тероризм // Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л.В. Озадовська, Н.П. Поліщук (наукові редактори); І.О. Покаржевська (художнє оформлення). – Київ: Абрис, 2002. – С. 636 – 742 с.

КУЛЬТУРА ПРАЦІ ПІД ЧАС РОБОТИ ГУРТКІВЦІВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМУ

Капустянська О.І.
м. Полтава

Анотація. У статті проаналізовано культуру праці під час роботи гуртківців художньо-естетичного напрямку. Обґрунтовано інтерес до формування культури праці у гуртківців художньо-естетичного напрямку.

Ключові слова: позашикільна освіта, художньо-естетичний напрям, культура поведінки, гуртківців, гурток.